Ministerie van Defensie

Aan	MINDEF
Van	DGB
Afgestemd met	DJZ, DCO, HDFC
In afschrift aan	STASDEF, SG

TER BESLISSING

Datum
10 september 2025

Onze referentie
D2025-004415/
MINDEF20250033582

Opgesteld door
[redacted]
Strategisch Beleidsadv Strat Pol, HDP
KD: Ambtelijke leiding
M +31 6 [redacted]
[redacted]@mindef.nl

Aantal bijlagen
1

Nota

Beslisnota bij Kamerbrief over de ramp met de Van Imhoff

Aanleiding

Binnenkort ontvangen u en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tijdens een presentatie in een formele setting de eerste twee exemplaren van het boek *'De ramp met de Van Imhoff en het lot van Duitse burgers in Nederlands-Indië, 1940-1945'.* In 2022 is het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH) een onderzoek gestart naar de scheepsramp met de Van Imhoff in 1942. Bij deze scheepsramp kwamen 411 door Nederland geïnterneerde Duitse en Oostenrijkse burgers om het leven. Dit onderzoek was in opdracht van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) – als opvolger van het voormalige ministerie van Koloniën – en van Defensie.

Betrokkenen binnen beide ministeries ontvingen eerder een proefdruk van het NIMH teneinde de presentatie van het onderzoek voor te kunnen bereiden en passende woorden te vinden welke de beide ministers tijdens de presentatie namens het kabinet uitspreken en die recht doen aan de setting, de onderzoeksresultaten en het leed van de nabestaanden. Gelijktijdig met de kabinetsreactie op het onderzoek informeert u de Kamer over de resultaten van het onderzoek en de appreciatie ervan. Dat doet u middels gevoegde Kamerbrief.

Geadviseerd besluit

Het advies is in te stemmen met verzending van de Kamerbrief.

Kernpunten

- Aanleiding van deze opdracht was het schrijven van advocate mr. Liesbeth Zegveld (9 april 2018) namens enkele nabestaanden van slachtoffers van de scheepsramp.
- Nabestaanden en de Nederlandse staat kwamen in 2021 overeen dat het NIMH historisch onderzoek doet, gefinancierd door de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Defensie.
- De afspraak was dat het onderzoek de nadruk legt op de persoonlijke benadering van de slachtoffers, de toedracht van de ramp (inclusief het ontbreken van de reddingspogingen) en de nasleep van de ramp en omgang daarmee van onder meer de autoriteiten.
- Belangrijkste conclusie van dit onderzoek betreft het handelen van de overheid. Onderzoekers stellen vast dat Nederland heeft verzuimd rekenschap af te leggen voor betrokkenheid bij de ramp en de lange nasleep daarvan. Daarnaast concluderen de onderzoekers dat nabestaanden van de slachtoffers ervaarden dat het verdoezelen en wegkijken van de Nederlandse overheid uiterst pijnlijk is geweest. Hun leed kreeg hiermee geen erkenning.

- Met de afronding van het onderzoek is een nieuwe fase aangebroken. Nu is het van belang zo goed mogelijk recht te doen aan de gevoelens van de nabestaanden, onder meer door hun leed te erkennen.[1]
- In een verder verleden heeft de Tweede Kamer aandacht gevraagd voor dit onderwerp, daarom ligt het in de rede om ook nu de Kamer hierover te informeren.

Toelichting

Financiële overwegingen

- Kosten voor het onderzoek en de boekpresentatie zijn reeds gedekt uit het budget dat het NIMH heeft ontvangen van het ministerie van BZK en van Defensie. Op dit moment worden geen extra uitgaven voorzien.

Juridische overwegingen

- Dit onderzoek is uitgevoerd als tegemoetkoming aan de nabestaanden na overleg tussen Defensie (mede namens andere betrokken departementen) en de advocaat en tussen Defensie en nabestaanden. De Directie Juridische Zaken van Defensie heeft, na overleg met de advocaat, schriftelijk de afspraak bevestigd om historisch onderzoek te laten plaatsvinden in opdracht van de ministeries van BZK en Defensie.

Communicatie

- De kabinetsreactie dient als basis voor aanvullende communicatie, zoals een nieuwsbericht.
- Bij de presentatie en in ontvangstnemen door beide ministers kan media worden uitgenodigd.

Toelichting op het proces

- Streven is om de Kamerbrief te agenderen voor de RDINEV van 30 september 2025 en de Ministerraad van 3 oktober 2025.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens van de steller en ondertekenaar in deze nota zijn gelakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

[redacted]

[redacted]

[1] Bij een deel van de nabestaanden gaat het over eerherstel en aantasting van de goede naam. Bij een ander deel van de nabestaanden gaat het over waarheidsvinding.